

14:31

У Раді Європи розкритикували проєкт Цивільного кодексу України від Стефанчука

Офіційний правовий висновок від Ради Європи визнав законопроект № 15150 про новий Цивільний кодекс загрозою для відкритих відомостей, свободи слова та антикорупційних реєстрів в Україні

 Дмитро Чернишов
РЕДАКТОР

👍 30 🔗 📄

Критика проєкту Цивільного кодексу України Руслана Стефанчука. Ілюстрація: YouControl

Рада Європи видала офіційний правовий висновок щодо законопроекту № 15150 про новий Цивільний кодекс України - і він виявився жорстко критичним. Раніше [юристи YouControl детально розбирали ризики](#) цього законопроекту для відкритих даних і антикорупційної системи. Спікер Верховної Ради Руслан Стефанчук 9 червня назвав висновок "загалом позитивним" - однак його реальний зміст прямо суперечить цій оцінці. Документ вказує на системні загрози для роботи платформ перевірки бізнесу, журналістських розслідувань і публічного контролю за чиновниками.

Офіційний правовий висновок (LEX_2026_14) підготував Відділ співробітництва з питань свободи вираження поглядів Департаменту демократичних інститутів та свобод Ради Європи. Документ, як зазначає [аналітична платформа YouControl](#), датований 2 червня 2026 року і підписаний Головою Відділу Аліною Татаренко. Його підготували у відповідь на офіційне звернення Голови Комітету Верховної Ради з питань свободи слова Ярослава Юрчишина. Європейські фахівці фактично розгромили ключові статті проєкту - ті самі, що раніше привернули увагу критиків відкритих даних в Україні.

Що виявилось не так зі статтями законопроекту

Перша серйозна проблема - **стаття 336 про "право на цифровий особистий простір"**. Вона дозволяє обробку цифрової кореспонденції, метаданих, пошукових запитів, історії переглядів та геоданих виключно "за згодою" особи. Рада Європи констатувала, що такий підхід є значно суворішим, ніж загальноєвропейські стандарти. Якщо норму ухвалять у нинішньому вигляді, це заблокує роботу платформ відкритих даних, зупинить журналістські розслідування та паралізує контроль за корупцією.

Друга пастка - **статті 345 і 353 про "цифрову приватність" юридичних осіб**. Вперше в історії України законопроект намагається закріпити "право юридичної особи на цифровий образ" і поширити на компанії повноцінне право на цифрову приватність. Рада Європи прямо назвала це юридичною нісенітницею: бізнес є штучно створеною структурою, а не живою людиною. Вимогу отримувати дозвіл компанії на обробку її даних для реєстрів чи журналістських розслідувань у висновку кваліфіковано як "практично нездійсненну".

Третя загроза - **стаття 328 про "право на забуття"**. Вона дозволяє будь-якій фізичній особі вимагати видалення, знеособлення або знищення інформації про себе із загальнодоступних джерел, зокрема деіндексації у пошуковиках. Для цього достатньо заявити, що інформація "втратила суспільний інтерес". Рада Європи наголосила: розмите формулювання без чітких критеріїв дасть легальний інструмент фігурантам судових справ і колишнім учасникам підсанкційних компаній стирати корпоративні зв'язки та дані про минулі порушення.

Окремо експерти вказали на відсутність будь-яких винятків для публічних осіб. У проєкті не передбачено принципу, за яким чиновники, політики та впливові діячі зобов'язані терпіти вищий рівень суспільного контролю. Також у тексті відсутні винятки для журналістської діяльності та обов'язкового публічного розкриття даних.

Що Рада Європи порекомендувала змінити

За підсумками аналізу, європейські інституції надали парламенту чіткі рекомендації перед фінальним голосуванням. По-перше, запровадити законні підстави для роботи з інформацією замість єдиного правила "тільки за згодою". По-друге, прописати конкретні винятки для антикорупційної діяльності, журналістських розслідувань та ведення державних реєстрів. По-третє, впровадити анти-SLAPP механізми - захист журналістів і активістів від безпідставних позовів і судового залякування.

Автори аналізу також наголосили на більш широкому контексті: збір та аналіз інформації про компанії є невід'ємною складовою публічних функцій - від ведення державних реєстрів до перевірки бізнес-партнерів і боротьби з корупцією. Прийняття кодексу у нинішньому вигляді фактично легалізує закриття доступу до суспільно важливих даних і підриває євроінтеграційний курс України.

"Спроба протягнути новий Цивільний кодекс у нинішньому вигляді під ширмою «євроінтеграційного осучаснення» є кроком назад. Це спроба легалізувати інструменти для закриття кабінетів, знищення історичної пам'яті про корпоративні злочини та кулуарного приховування статків. Якщо український Парламент проігнорує детальні й жорсткі зауваження Ради Європи та залишить пастки в тексті законопроекту без змін, це не лише спаллюжить українську сферу відкритих даних, але й поставить під загрозу європейський вектор розвитку. В будь-якому випадку, в питаннях прозорості бізнесу, свободи слова та підзвітності влади компромісів бути не може. Текст кодексу має бути докорінно переписаний відповідно до європейських стандартів прав людини, а не інтересів корупціонерів", - [зазначають юристи YouControl](#).

Петиція та дискусія навколо нового Кодексу

Резонанс навколо законопроекту вийшов далеко за межі фахових кіл. Петиція проти нового Цивільного кодексу зібрала [понад 25 тисяч підписів](#) менш ніж за добу - такий темп свідчить про широке суспільне незадоволення документом. Противники законопроекту вказують, що під виглядом "євроінтеграційного осучаснення" кодекс створює інструменти для закриття даних про корупцію та приховування статків посадовців.

Петиція українців до Володимира Зеленського проти ухвалення нового Цивільного кодексу

Серед ключових змін, на які звертають увагу правники, - і перегляд базових правових принципів. Зокрема, [новий кодекс замінює усталений принцип добросовісності](#) на поняття "доброзвичайності", що викликало критику з боку адвокатів і юристів. Фахівці застерігають, що розмиті формулювання нового документа відкривають широкі можливості для зловживань у судовій практиці.

СЛІДКУЙТЕ ЗА НАМИ У TELEGRAM

Оперативні новини та розбори: Україна, світ, війна

ПІДПИСАТИСЯ

ЗРАЗ ЧИТАЮТЬ НА ІНФОРМАТОРІ

15:08

Київ під прицілом - Росія готується виснажувати столицю все літо

14:48

Прошу українців мені не писати - через Ольгу Мартиновську постраждали не лише коти, а й громадянин Іраку

13:56

Тренувальні тести обіцяли бюджет - чому медальстка Аделіна втратила бали на НМТ

14:51

Adidas повертається до Харкова - магазин не працював чотири роки через війну

14:39

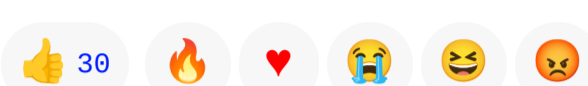
Українців чекає дефіцит бланків для паспортів - названо причину

13:55

Привласнили собі мелітопольську черешню - росіяни, які захопили агропідприємства на Запоріжжі, засудили до тривалого позбавлення волі

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ:

- [Право на безпам'ятство: новий Цивільний кодекс України приховує корупціонерів та знищує відкриті дані](#)
- [Процедура розлучення в Україні за новим Цивільним кодексом](#)
- [Геть зміниться — адвокати розкрили деталі законопроекту](#)
- [Новий Цивільний кодекс і «доброзвичайність»: адвокатка розповіла, що зміниться замість принципу добросовісності](#)
- [Петиція проти нового Цивільного кодексу набрала понад 25 тис. підписів менш ніж за добу](#)
- [Довірча власність, декларування криптовалют та похорон радянських правових норм: адвокатка розповіла про новий Цивільний кодекс України](#)

YOUCONTROL | ЗАКОНОПРОЕКТ | ЗАКОНОТВОРЧЕСТВО

Світ

- Геополітика
- Країни світу
- Українці за кордоном

Україна

- Війна
- Події
- Політика
- Кримінал

Київ

- Столиця
- Влада
- Бюджет
- Культура
- Дива
- Прес-релізи

Регіони

- Дніпро
- Кривий Ріг
- Нікополь
- Буча - Ірпінь
- Переяслав
- Івано-Франківськ
- Коломия
- Калуш

Гроші

- Підвищення податків
- Економічне бронювання

Шоу-Біз

- Приватне життя

Життя

- Життя
- Наука
- Здоров'я
- Гороскопи

Про нас Наші автори Реклама

Інформатор проекти Столиця Ваші фінанси Авто Бекк